

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 216.

V Ljubljani, v petek 20. septembra 1895.

Letnik XXIII.

20. september.

Hrabro so odbijali danes pred 25 leti papeževi vojaki naskoke savojske vojske na večno mesto in že so upali, da se bode sovražnik oddaljil. Kar so topovi naredili v zid pri Pijevih vratih velikansko razdrtino. Toda tudi tu se Savojscem ni posrečilo priti na prvi mah v mesto, ker kakor levi zaskočili so papeževi vojaki luknjo in zapodili nasprotnike nazaj. Papež Pij IX. videvši, da se mala množica njegovih vojakov ne bo več mogla vzdrževati proti nebroju razdivjanih vladinih čet, ukazal je v svojem človekoljubju, naj se njegovi umaknejo. Z divjim krikom planili so v mesto, kralj proglasil je Rim za glavno mesto združene Italije, papež Pij umaknil se je v Vatikan in ostal tu do smrti kot jetnik: bil je oropan cerkvene države in Rima. In ta dogodek je danes v Rimu predmet velikim slavnostim, ker 25 let krivične posesti je preteklo in to je po mislih italijanske vlade vredno, da se slovesno praznuje.

Opetovano sta Pij IX. blagega spomina in pa slavno vladajoči Leon XIII. naglašala krivičnost te posesti i nasproti italijanski i nasproti ptujim vladam. Prva se zato ni zmenila, druge pa niso nikdar hotele ali pa tudi ne zamogle pomagati. Da se pa papežu godi krivica, spoznali so katoliki po vsem svetu: nikdar namreč se niso sešli katoliki na kakem katoliškem shodu, na katerem bi ne bili povdarjali obnovitve posvetne papeževske oblasti. Danes molijo milijoni katolikov s svojim očetom vred za svoje sovražnike; to je namreč naš odgovor na narodno slavnost v Rimu.

Ali je ta slavnost res narodna? Ne. Narod se slavnosti ne vedeži, ker spozna za jedinega pravega posestnika Rima le naslednika sv. Petra. To se je n. pr. najbolj videlo letos dne 3. marca ob obletnici kronanja sv. Očeta, ko so nesli po maši sv. Očeta iz dvorane v njegovo stanovanje in je blagi starček z blagoslovom poslavljaj se od svojih sinov in ko je navdušenost priklopela do vrhunca, tedaj zakliče priprost Italijan: „Eviva Leone, il solo Re di Roma!“ („Živi Leon, jedini kralj Rima!“), in mnogoštevilna množica je zasrila „Eviva, Eviva! Ne bomo se motili, ako rečemo, da bi prosti narod rajše danes videl ko jutri, da bi zopet postal papež vladar Rima, kajti kaj imajo dobrega Rimljani od sedanje vlade? To, da jih pusti stradati, da lakote umirajo, mej tem ko vlada izmetava denarje za umetalni ogenj in druge neumnosti za današnji dan, to je dognana stvar. Se bodo mar lačni ljudje navduševali za vlado, katere zatira samostane, njih jedino utočišče za lačni želodec. Dobro vedo Rimljani, koliko dobrega jim je storila bolnica sv. Filipa, katero je framasonska vlada razpustila iz gole jeze, da je bila oskrbljevana s katoliškim denarjem. V Rimu siromaštvo strahovito narašča, celi deli mesta so sicer zazidani s krasnimi palačami, a nikdo ne stanuje v njih. Le ptujci, to so še jedini viri dohodkov i za oštirje i za ulične pobaline.

Kako vse drugače bilo je za vlade papežev! Dajali so ubogemu ljudstvu ob času potrebe iz lastnih žitnic živeža; vladala je pravica in vsakdo je bil varen imetja in življenja, česar zdaj tudi ni. Ob praznikih naredili so papeži res narodne praznike, kjer se je narod počeno razveseljeval.

Da je papež res kralj, kaže tudi njega nastop; ko se prikaže Leon XIII. na svojem stolu, kako viharji pozdravi buče po sobanah, kako milo in do brotljivo se ozira sv. Oče po svojih dragih, deleč jim višjepastirski blagoslov. Vsi spoznajo v njem očeta, vsi namestnika Kristusovega. — Kralj Humbert pa se vozi po mestu, lastnoročno vedeč konje in natanko pazi, da bi gotovo koga ne prezrl, ki ga pozdravi, a teh je silo malo. Marsikdo se raji umakne, ko vidi iz daljine prihajati kraljev voz. Humbert zahaja mej ljudstvo in se mu vsiljuje, da bi postal popularen; k sv. Očetu vrò množice, ker je oče katolikov. Gotovo za 85letnega starčka ni zabava ali prijetnost vsprejemati na tisoče romarjev, a on stori to z veseljem, ker njegova bližina navdušuje romarje in jih povzdiguje k živi veri, njega pa neštete množice ganejo k vroči molitvi za ljudstvo. V resnici, Leon je jedini kralj Rima!

Sv. Oče danes sicer sameva in nikogar noče vsprejeti, a ne za to, da bi bil tako izredno žalosten zaradi izgube kosa zemlje, ki je le sredstvo, marveč žalosten je zaradi krivic, ki se danes gode in katerih 25 letnica se danes obhaja. Kako on svoje stanje umeva, povedal je sam v oktobru leta 1891 Francozu Harmelu, poznatemu vodji delavcev. Dejal je: „Surova sila se sedaj zmagujoč raduje. Ponavlja se trpljenje; zdaj je oljska gora, zdaj kronanje, zdaj križ in zdaj Kalvarija. Da, Kalvarija in mi bomo morali iti nanjo. Zahtevajo žrtev, hočejo, da trpi papež, da je on žrtva. Ljubi otroci! (s Harmelom bila je tudi njegova rodbina pri papežu), sedanjega papeža ne boste več videli, umreti bo moral na Kalvariji. Toda za smrtjo pride vstajenje. Preje bil je papež ujetnik, zdaj je talnik, popolnoma v rokah peščice brezbožnežev. V la d e ga zapuščajo, sam je, popolnoma sam, le božja previdnost je nad njim!“ Krasne besede iz ust očeta krščanstva; koliko je v njih bolesti, koliko zaupanja v Boga, koliko poguma! Bog živi Leona XIII., velikega trpina!

Shod v Vipavi.

III.

Položaj slovenskega naroda ni torej vesel in srečen ne v narodnem, ne v gospodarskem oziru. Prav polževa je naša pot do narodne jednako pravnosti: v gospodarskem oziru pa vsled raznih nezgod in svoje malomarnosti celó nazadujemo. Posestva se drobé ali prehajajo v tuje roke, na stotine naših rojakov zapušča domovino, išoč si kruha v daljni Ameriki.

In navzlic temu žalostnemu položaju divja pri nas na Kranjskem strasten prepir. Mesto da bi združili skromne svoje moči v blagor slovenskega ljudstva in mu lajšali trnjevo pot življenja, da ne obupa in propade, smo si v laseh v divjem boju, dočim gori streha našega narodnega doma. In zakaj ta prepir? Ker ni dovolj časa, zadoščaj nekaj glavnih potez. Nasprotniki naši, stranka „Narodova“ in „Rodoljubova“, nas sumničijo pred javnostjo, da smo brezdomovinci, da smo zapustili narodno zastavo, zatajili narodnostna načela ter kričimo na vsa usta, da je le vera naša v nevarnosti, ker si baje na ta način hočemo pridobiti nadvlado itd. Dragi rojaki, da, mi smo brezdomovinci, ker nam nasprotniki naši jemljó domovino, ti nas proglašajo brezpravnimi v deželi in državi, ti nas odrivajo od ljudstva, iz ka-

terega smo in za kojega duševni in telesni blagor delati je naša dolžnost in veselje. Zaupanje pri narodu nam hočejo s silo vzeti, zato nas obmetavajo s cestnim blatom, zato nas obsipajo z lažmi in obrekovanji, zato nas vlačijo pred sodišča, ker si prisvajamo jednako pravico, odpirati ljudstvu oči, v katerem taboru so njegovi prijatelji. Ko napadaje škofa in nas, trdijo, da služijo narodu, ko sumničijo ter obrekujejo njega in nas, mislijo, da vzgajajo narod; ko objavljajo in na golo slikajo posamezne slabosti in hibe, hočejo le sovražstvo do nas in posredno do cerkve zasejati med ljudstvo. Gosp. dr. Tavčar je rekel leta 1892 v deželnem zboru: „Vero smo prevzeli po materi in mi je ne napadamo, tega ne dopuščamo in kaj tacega ne bomo nikdar dopustili.“

To je govoril oni g. dr. Tavčar, o katerem trdijo, da je spisal znani umazani pamflet „4000“, tako je trdil oni radikalni vodja, ki kliče v boj slovensko razumništvo proti slovenskemu duhovništvu, onemu duhovništvu, o katerem je pred kratkimi leti naglašal starosta slovenskih dež. poslancev: mi posvetnjaki smemo brez skrbi našim duhovnikom predložiti belo polo, da nanjo zapišejo svoje zahteve! In zakaj ta prepir? Na potu smo jim, ko mahajo na levo in desno ter si klestijo gaz do prva štva, do prvih mest, koder naj bi jim ves narod ležal v prahu pred nogami ter jih kadil. Gorje mu, kdor pride mimo teh narodnih bogov in se ne prikloni do tal ter vrže kadila na žrtvenik. Mandati, gospodstvo v dež. odboru in dež. šol. svetu, to je njihova želja, zato udrihajo po vsakem, ki ne trobi v njihov rog. Dragi rojaki, bodite uverjeni, da naš odpor ne velja osebam, boj naš je za krščanska načela, ki naj veljajo tudi v javnosti. Krščanska načela so prvi pogoj pravega uspešnega delovanja; človek brez teh trdnih načel, je ptič brez perutij, krščanske ideje oživljajo in prerajajo posameznika, narode in države. Liberalizem je ob ves kredit, kajti njegovo načelo je breznačelnost, in vrhovno mu vodilo je sebičnost. Če mi Slovenci zabredemo v polovičarstvo, če se odtujimo pravemu živemu krščanstvu, zgubimo gotovo tudi svojo slovensko individualnost, nehamo biti Slovenci. Zato je geslo naše: načela veljajo, in kdor po teh krščanskih načelih neumorno, nesebično deluje za narod slovenski, ta je naš prvak, ta je naš vodja, bodi advokat, notar, učitelj, uradnik ali duhovnik. Prvakovi si ne voli noben narod, prvaki si z delom zaslužijo to čast, ne pa s praznimi besedami.

Črne bukve kmečkega stanu.

15. Slovanska organizacija.

(Dalje.)

b) Ruski mir.

Vrli katoliški Vestfalec Avgust baron Hazhausen je potoval pred dobrimi 50 leti po Ruskem in je v svojih spisih seznanil Evropo vzlasti z ondotnimi kmečkimi razmerami. Njegove knjige¹⁾ so vzbudile veliko pozornost — tudi v Rusiji. Nepoznana, lepa organizacija kmečkega stanu je pokazala čí-

¹⁾ Studien über die inneren Zustände, das Volksleben und insbesondere die ländlichen Einrichtungen Russlands-Hannover 1847. 1852. 3. zvezki: Die ländliche Verfassung Russlands. 1866.

lost in zdravje ruskega naroda in je ruskim domoljubom Konstantinu in Ivanu Aksakovu, Virejevskemu, Homjakovu, Samarinu, Miljutinu, Koševu in drugim, ki so znani pod imenom slavofilov, pridejala novo točko v program. Kakor je znano, trdijo slavofili, da more le vseslovanska ideja rešiti slovanske narode in tudi Evropo. Gnilemu zapadu morejo pomagati samo čili vzhodni-slovanski narodi, z Rusijo na čelu. Bodočnost bo slovanska. Kot prvo točko svojega načrta so postavili krščanstvo, in sicer po njihovem iz nevednosti izvirajočem menenju v »čistem nepokvarjenem krščanstvu«, kakor se jedino nahaja v razkolni, ali kot sami pravijo, »pravoslavni« veroizpovedi. Slavofili so si pomagali tudi s publicami; jedna najkrepkejših je psotka na »latinizacijo« in latinizatorje rimske cerkve.

Druga točka je samodržstvo in tretja rusko-narodno življenje, katerega organično moč so posebno opisavali v kmečki vredbi. Mnogo je resničnega v tem programu, kateremu je krščanska vera prvi temelj in ki po pravici hvali organizacijo mej Slovani, toda gledé na razkol in samodržstvo je omejeno strankarsk in zapadnim Slovanom vsled svoje agitacijske sile naravnost zelo — škodljiv. Slovani imajo brez dvojbe še veliko vlogo, toda uradna Rusija, ki je tujega, vzlasti nemškega duha prenapolnjena, s svojim pohgelijanjenim izobraženstvom jim ne more biti voditeljica.

Pred nekaj leti je klečal mlad hrvatski učenjak dr. Luka Jelić pred sv. očetom Leonom XIII. »Katerega naroda si, moj sin?« vprašajo papež.

»Slovan sem, sveti oče,« odgovori.

Tedaj zažaré papežu oči in z resnim poudarkom mu rekoč:

»Moj sin! Jaz ne bom čakal, pač pa utegneš čakati ti, ker si še mlad, ko se bodo izpolnile besede: Slovani bodo ali premladili Evropo, ali jo pa uničili.«

Oslabili bi moč teh Leonovih besedij, ako bi jim kaj dodajali. Vsakemu Slovanu morajo biti sveto bodrilo, da se tem rajše in tem gorečnejše vtopi v svetega očeta ideje in jih po vseh svojih močeh skuša izvrševati in oslobojevati ljudstvo iz duševne in gmotne sužnosti, da se čim preje snidejo vsi narodi »v jedinstvo vere in izpoznanja Sinu božjega, v popolnega moža, v mero polne starosti Kristusove« (Efež. 4, 13) v slobodi božjih otrok.

V tem delovanju bodi prvi — slovanski narod. Zato pa proučavajmo njegovo zgodovino, njegovo življenje, njegov značaj v njegovem gospodarskem in duševnem razvoju. Krepka in čila se nam pokaže tega življenja knjiga, kjerkoli jo odpremo. Občudovali smo jugoslovanske zadruga, tistega duha, vzajemnosti in skupnosti nam kaže pa tudi ruska kmečka organizacija, o kateri smo pričeli govoriti.

Najpreje si oglejmo razmere, kakoršne so sedaj! Kmetje imajo malo zemlje v zasebni lasti; večinoma je zemlja srenjska last; srenja jo samostojno upravlja in oddaja posamnikom v obdelovanje. Taka srenja se imenuje »mir«.

Srenja (volost) ima svojega načelnika in svoje sodnike, ki imajo pravico, neposlušnim občanom nalagati tudi telesno kazen. Potem ima svoje podobčine, katerim je na čelu starosta. — Rodbinski gospodarji (in če jih ni, tudi gospodinje) jedne podobčine ga volijo. Starosta mora skrbeti za javno varnost, razsoja prestopke in sme nakladati kazni do jednega rublja ali prisilno delo do dveh dnij. Občinski predstojnik določuje s starostami, koliko morajo posamniki plačevati davka, skrbi za ceste in za nabor. Poleg tega sveta je še drug občinski (volostni svet), v kateri voli vsakih deset rodbinskih gospodarjev svojega poslanca. Ta svet izvoli izmed sebe deset sodnikov, ki se tako vrsté, da po trije razsojajo prepire. Kaznij imajo pravico naložiti do 100 rubljev ali pa neko število palic.²⁾

Vsak kmet v miru ima svojo hišo z vrtom, vse kmetije skupaj pa imajo občno zemljo. Vsa zemlja je razdeljena v tri oddelke, in sicer eden za ozimino, drugi za jaro žito in tretji za praho. V drugem letu se praha zorje za ozimno žito in se drugi oddelek za praho pusti. Vsak teh treh

oddelkov je pa zopet razdeljen v toliko kosov, kolikor je kmetov v miru. Vsaka družina vživa svoj del, dokler se zemlja ne razdeli na novo. Nova razdelitev po srečkanju se je dozdej vršila pogostoma, odslej bo pa še bolj po redko, ker pravi zakon, naj se razdelitev le tačas dovoljuje, kedar jo dve tretjini kmetov zahtevati. V razdelitev se gosposka nič ne meša, kmetje vse sami opravijo.

Zemlja je občinska, hiša z vrtom je družinska, toraj kmet ne more nič zapraviti. Kmet spravlja pridelke od svojega kosa občinske zemlje, zato mora pa tudi občini ali miru davke oddajati.

Kmet sme prodati hišo in del, ki ga ima pri občinski zemlji, če se kupec zaveže, da bo stopil v mir in če dve tretjini vseh občanov dovolita prodajo in ste pripravljeni kupca med-se sprejeti. Le onemu, ki kupi občinski svet za kako tvornico, ni treba stopiti v mir, prodaja mora pa vse jedno od dveh tretjin vseh občanov dovoljena biti.

Kmet sme zapustiti vas ter vzeti svoje premakljivo premoženje s seboj, a če to naredi, zgubi pravico do občinskega sveta. Ako mu pa občina dovoli proči iti in ako je pripravljen tudi v prihodnje svoje davke plačevati, mu pravica do občinskega sveta ostane.

Občina ima pravico del svojega posestva in celó vse svoje posestvo prodati, v najem dati, zastaviti in založiti, ako vsi občani enoglasno privolijo. Dozdej se je mir malokje razdelil ali razrušil, sem ter tje so v nekaterih krajih, kjer prej ni bilo mira, kmetje še svojo lastno zemljo zložili v mir, ker jim skupno gospodarstvo bolj ugaja.

Ako se kmet zadolži, se mu hiša, njegov oddelek zemlje pri miru, poljsko orodje, konj in kar potrekuje živeža, ne sme rubiti in prodajati. Toraj nimajo židje in oderuhi pri kmetih, živečih v miru, dosti opravila in dobička. Kar kmetje pridelajo, sami vžijejo.

Priden in pošten kmet ima pri vseh sosedih dosti kredita, za zapravljevca je pa najbolj, da nima krajcarja kredita.

Občina naklada sama davke posameznim kmetom ter jih pobira od njih; ako so nekateri občani kdaj tako nesrečni, da jih ne morejo plačati, jih pa drugi mesto njih plačajo. Če kak zapravljev gospodar po svoji nerodnosti ne more davka plačati, se posvetujejo občinski možje in sodba se glasi: toliko naj se mu jih pri ti priči namaže po zadnjem delu života ali pa naj se v daljno Sibirijo v prognanstvo zapodi. Zapravljevec mora nasledke svoje zapravljivosti sam čutiti, njegova družina si pa ohrani hišo in oddelek občinske zemlje.

Ako je v kaki občini več moških, kakor jih je ravno za delo treba, gredó nekateri, se vé z občinskim privoljenjem, v tovarno ali mesto. Zaslužijo si denar in pridejo čez nekaj časa zopet domú. Kar delavec v mestu ali tovarni zasluži, tega ne zapravi, ker je vedno na svoj dom navezan. Tako dobiva zemljišče podporo od obrtnije. Kolikor časa ostane obrtnijski delavec od domačega mira, toliko časa ne more postati nemanič. Ako si pa kdo dosti denarja prisluži, si pa tudi lahko kupi veliko posestvo, kajti na Ruskem imajo grajščaki in tudi nekateri trgovci zelo obširna posestva in ker se smejo svobodno zadolževati, zato jih tudi židje svobodno s posestev preganjajo.

Povprek dobiva vsak mirjan po 10 do 15 desetih (18—26 oralov) zemlje. Zarad skupne praxe ima živina vedno dosti paše in zato je dosti živine in zato je dosti gnoja.

Škoda je le, da občine nimajo skoraj nič gojzdov in da morajo les večidel kupovati od grajščakov. Škoda je, da se skoraj polovico mladenčev že, predenj so 20 let stari, ženi, zanašajoč se, da bodo pri novi razdelitvi dobili del zemlje. Do zdaj to ni bilo tako napačno, ker je bilo dosti zemlje, ali v prihodnje se bo pa v nekaterih krajih že moralo določiti, koliko kmetov sme biti v miru, da posamezni ne bodo dobivali premajhnih kosov.³⁾ (Dalje sledi.)

²⁾ Balez o. c. str. 93—97.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. septembra.

Občinske volitve na Dunaju. Poraženi židovski liberalci sedaj kažejo, da so tak poraz po-

polno zaslužili. Ne čutijo namreč v sebi več nobene moči ter se le ozirajo drugam, odkoder bi jim došla pomoč. Vlado kličejo, naj jim pomaga, Madjare prosijo, naj jim pridejo pomagat, celo v Nemčiji so najeli nekaj listov, ki trebijo v svet, da Avstrija ne bo več zmožna sklepati zvez z zunanjimi državami, ako bode glavno mesto v rokah antisemitov. Najraje bi imeli ti svobodoljubni liberalci, da bi se kar nekaj polkov vojakov poklicalo na Dunaj, ki naj bi postrelili te grozovite antisemite od prvega do zadnjega in sicer samo zato, ker nečejo več svojih tilnikov vklanjati židovskemu nasilstvu.

Rimska 25letnica in tržaški iredentisti. Po vsej sili so hoteli italijanski neodrešenci v Trstu vprizoriti kako demonstracijo povodom famozne 25letnice v Rimu. Najpreje so poskušali svojo srečo iredentovski odborniki v mestni zbornici, a tukaj jim je takoj stopila vlada prav občutljivo na vrat, češ, da takoj razžene mestni zastop, kakor hitro bi se o tej stvari kaj razpravljalo v mestni dvorani. — Na to je hotelo društvo „Associazione progressista“ napraviti ljudski shod na današnji dan v gledališču Fenice, toda tudi tak shod je prepovedalo policijsko oblastvo, rekoč, da dnevni red obsega točko, ki razpravlja razmere v tuji državi. — Ko bi bili tržaški iredentovci toliko vneti za gmotno blagostanje tržaškega mesta, kolikor skrbe za njegov iredentovski značaj, dobro bi bilo za Tržačane.

Ogerski civilni zakon. Kolikor bolj se bliža 1. oktober, oni „presrečni“ dan, ko se bodo spolnile vroče želje mažarskih židovskih liberalcev, toliko večja nejevolja se kaže mej krščanskim ljudstvom. V mnogih krajih zavedno ljudstvo na ves glas oporeka nevednemu civilnemu zakonu. To pa še ni vse! Ker je krščansko prebivalstvo uvidelo, da se bode moralo hote ali nehote ukloniti krutim mažarskim zakonom, zato je krenilo drugo pot, ki je reši za celo življenje židovskih nakan. Kristijani, ne samo katoličani, ampak tudi protestantje so sklenili, da se poročé poprej, nego stopi v veljavo civilni zakon. Po vseh cerkvah, posebno pa v katoliških se vrši dan za dnevom veliko število porok. V neki budimpeštanski katoliški cerkvi se je poročilo pretečeno nedeljo 20 parov. Kaj tacega se ni pripetilo že petindvajset let. Poleg tega je bilo oklicanih še sto parov, ki se žele poročiti še pred prvim oktobrom. — To je najboljši dokaz, kako se sodi na Ogerskem civilni zakon in je ob jednem najboljši udarec za židovske liberalce.

Vstaja na Kubi zahteva od španjske vlade vedno večje žrtve. Maršal Martinez Campos je uvidel, da ne more veliko opraviti s temi močmi, ktere so mu sedaj na razpolago. Vstaši imajo sedaj nad 14.000 dobro oboroženih mož; poleg teh imajo še v rezervi blizo 12.000 bojnikov. Njihovi vodja Maksimo Gomez ima mnogo bližnjih zaveznikov, ki so pripravljene v slučaju nevarnosti priti mu na pomoč. V boju postopajo vstaši jako previdno; nikdar se ne spuščajo v boj na ravnem polju, ampak od več strani napadajo španjske vojake in je vznemljajo. Pričetkom oktobra pošlje španjska vlada zopet 25.000 mož. S skupno 100.000 mož namerava Campos pričeti nameravane operacije. Najpreje bode peljal svoje bojovnike proti Roloff-u in Sanchezu in potem bi se šele podal proti vzhodu. Po njegovem mnenju bi trajal ta boj kaka dva do tri mesece.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. septembra.

(„Laibacher Schulzeitung“) je prinesla v šesti številki neko pesem Sámhaberjevo o potresu, katera se začneja z besedami: „Unheimlich lauernder, tückischer Gott, der da . . . hauset und grollt, voll Neid etc.“ in je vse prej, nego krščanska in vzgojevalna. Neka učiteljica se je ustavila takemu početju in pisala uredništvu odkritosrečno pismo, v katerem trdi, da mi „hvala Bogu, živimo v krščanski dobi, in da se ravno sedaj ne spodobi tako pisati.“ Pisateljica je povedala s tem uredniku resnico, katera mu gre. Ta se pa norčuje iz tega dopisa na tak način, kateri ne dela časti vzgojevatelju mladine. Zraven seveda govori tudi o „prijateljih rajne konkordatne šole“, o „klerikalnih Geistesfesseln“, kar se pri možu, kakor je g. Fl. Hintner samo razume. Ker je gosp. Hintner gimnazijski profesor in si privojsa kot urednik tega lista neko nadvlado nad našim učiteljstvom, usojamo si tudi mi, ga malo označiti. Da je gosp. Hintner strasten Nemeč in sovražnik naše narodnosti, vedeli smo že prej, da pa je tudi nasprotnik naše vere, spoznavamo iz lista, katerega

³⁾ Dr. Fr. J. Celestin: Russland seit Aufhebung der Leibeigenschaft. Laibach. 1875. Kleinmayr & Bamberg, str. 83, 185.

urejuje. Iz velike množice praznih fraz, s katerimi pita svoje nemške kolege, povzamemo nekatere stvari. Ponatisnil je (kar ponatisne, to jedino ima sploh kaj vsebine) izjavo nemškega avstrijskega učiteljskega društva zoper predlog kardinala Koppa, da se naj podučuje krščanski nauk večkrat na teden in da se naj tudi učitelj udeleži krščanskega nauka kolikor spada v učni načrt. Tu se trdi, da vera nima z razumom ničesar opraviti, da je „eine Sache des Gefühls“, da je naravnost neodvisna od vsake vere. Ti jedini stavki dokazujejo dovolj, da je mož, kateri jih ponatisne kot svoje prepričanje, popolnoma nesposoben, soditi o veri in o pravosti. Sploh mislijo možje in ženske, katere prepisujejo ta list, da vere nikakor več ni. Kako bi mogel drugače pisati neki Paulsen, da se je prej „delilo človeštvo v plemenitše in meščane, v vernike in nevernike, protestante in katoličane, kristijane in jude“, in da so „sedaj ostali le še spomini na to“? V čast ali nečast gosp. Hintnerju povemo, da je tudi ta ves dolgi članek kar ponatisnjen. Ta vero še bolj zaničuje, nego famozni Rosegger, katerega besede so ponatisnjene v št. 8: „Če ti, o učitelj nove šole, ne položiš v do-raščeno dušo božanstvene vere, ne bo v nji prostora, kadar doraste, za to, kar je božanstveno — namreč za idejal.“ Puhli „idejali“ Roseggerjevi so pa vender prenizki, da bi jim žrtvovali vero! Najočitnejše pa je podpisal ubožni list svoji vzgojevalni modrosti g. Hintner, ko je ponatisnil nič manj nego znanstveno predavanje znanega laškega antropologa in „moralista“ Lombrosa. (Ta trdi, da je moralni čut tako čutilo, katerega nekateri ljudje po naravi nimajo, da so torej popolnoma nesposobni za moralno odgojo, da tudi niso odgovorni za zločine, niti nimajo pravice do plačila, ako kaj dobrega storé, saj to se tako naravno vrši, kakor prebavljanje.) Gospod Hintner mora biti tudi tega mnenja, ker je brez opombe ponatisnil: „Iz takih otrok postanejo oni ljudje, kateri celo življenje nimajo moralnega čustva, kateri nikdar ne razločujejo mej mojim in tvojim, kateri so rojeni zločinci.“ Potem razlaga, kako se v mladosti spoznajo oni „rojeni zločinci“. Po naši sodbi je mož takih nazorov nevaren ne le vzgoji, ampak vsej morali, ker pomaga rušiti temelj vsaki pravosti, kateri je osebna odgovornost. Zato se tudi ne čudimo, da se norčuje iz verskih vaj, katere so delale učiteljice. Po naših mislih bi bila dolžnost države, da odstrani takega človeka od naše gimnazije, kateri nasprotuje veri in narodnosti mladine, katero naj vzgojuje. Kdo nam jamči, da on ne smatra naših mladeničev za „rojene zločince“? Pri izpitih iz nemščine se ravna po tem.

(Šolska vest.) Na tukajšnji višji gimnaziji je za prihodnje šolsko leto vsprejetih 660 javnih učencev. V I. razredu b oddelku je 59, v III. b 52 in v VII. b 51 učencev. — Na realki je vsprejetih 360 učencev.

(Osebna vest.) Naučno ministerstvo je učitelja na c. kr. ljudski šoli v Idriji, g. I. Vogelnika imenovalo kuratorjem tamošnje strokovne šole za čipkarstvo.

(Iz Šmarne gore), 18. sept. Danes smo izročili tukaj na gori materi zemlji truplo pokojnega gosp. Fr. Strukelj-na. Pogreb je bil kar mogoče slovesen. Devet gg. duhovnih tovarišev je prišlo pokojniku skazat zadnjo čast. Sprevod je vodil č. gosp. Simon Z u ž e k, župnik vodiški, ki je spregovoril tudi jedrnato besedo za slovo blagemu duhovniku. — Sedmina po rajnem bo prihodnjo sredo ob 9. uri.

(Iz Mengša) 19. septembra: Danes kmalu po 8. uri nam je pripeljal častni sprevod (po g. Doberletu) truplo duhovnika č. gosp. Miha J a g o d e c a, kateri je bil rojen v Loki pri Mengšu, a je umrl kot veroučitelj v Trstu. Ljubil je svoj rojstveni kraj tako, da si je zbral za zadnji počitek domačo zemljo, da počiva mej svojimi sorojaki. Tukajšna duhovščina šla mu je zunaj trga naproti in opravila zanj molitve. Obilo ljudstva je bilo pri pogrebu navzočega in g. nadžupnik je pokojniku v slavo izpregovoril nekaj lepih besed. — Naj v miru počiva! — Pri nas se še zmirom oglašča potres, skoraj smel bi reči: vsaki dan. Danes nam je zopet voščil „dobro jutro“ ob 1 uri 40 min. z zibanjem in bobnjenjem, mislim, da se je skoraj gotovo tudi pri Vas v Ljubljani kaj oglasil, vsaj Ljubljance ne jednako ljubi, ko nas. — Sedaj dobivamo v roke od županstva „odloke“ za

brezobrestna posojila in nadejati se smemo, da bomo kmalo preštevali lepe, svitile krone, katerih bo žalibog mnogim mnogo — premalo.

(Obolel) je preč. gospod M. S a j è, župnik v Štangi, in se priporoča gospodom duhovnikom v molitev.

(Od Save) se nam piše: Od lanskega adventa do zdaj se je lahko opazovalo, da je to leto iz reda prišlo; pokazalo je, da „preroki, ki repo in zelje jedo, malo vedo“, še Falb ne! Tudi na Savi je velikonočni potres precej poslopja „porukal“ ter pokazal, kako se po sobah navzkriž „liuira“. Do zadnjega časa so se semtertje sunki čutili. Res, grozna je podzemeljska sila, pred katero nič varnega ni. 16. majnika je dobro pobelil težek, južen sneg. Zadnje dni avgusta do 13. sept. grozna vročina in huda suša, še gozdi so čutili, kar rjaveli so; vsled suše trpela je ajda in otava; otave se je malo nakosilo, nekateri je tudi koša niso dobili. Po dolini se bodo ljudje to leto že še preživili, a druga je po hribih; ozimine skoraj nič, slame ne, druge krme pičlo, kmet! pa preživi sebe z družino in živino! od kod pa denar za razne troške?! Na Savi je prve dni sept. tudi nekoliko ljudi za grižo obolelo in jih še zdaj trdo drži; do zdaj za to boleznijo še nobeden ni umrl, ker je bila zdravniška pomoč hitro pri rokah; zasilna šola je vsled griže zaprta do negotovega časa. Se marsikaj bi lahko o naših razmerah poročal, toda za zdaj toliko. Vidite toraj, gosp. urednik, da Sava ni paradiz, pa tudi nikoli ne bo, posebno še zaradi tega ne, ker se gozdi kar pustošijo, kmalo bo svet goličava; to leto bodo vsled slabe letine pa še bolj gozde končevali.

(Maša ob nedeljah na Šmarni gori.) Glede nedeljske sv. maše na Šmarni gori se naznanja, da se bode, dokler vreme pripusti, opravljala tudi zana-prej za romarje ob nedeljah in praznikih ob navadni uri.

* * *

(Nemški šulverein) je na Slatini sezidal krasno šolsko poslopje za nemško šolo. Toda vrli Slatinci niso marali za njo, šolsko poslopje je že več let prazno stalo, ker ni bilo slovenskega otroka, ki bi ga bili nemškutarji zvalili v nemško palačo. — V šoli so bile lepe šolske klopi, po katerih so se miši a b c učile. Ker so sedaj že izšolale, romale bodo klopi s Slatine v Vitanje. Naj bi pač Vitanjci posnemali izgled Slatincev, naj ne bi niti jednega svojih otrok izročili nemškemu šulvereinu.

(Za marenberški okrajni zastop) so razpisane volitve. Večina tega zastopa je bila do sedaj v rokah nasprotnikov, katerim ni bilo skrbi za blaginjo Slovencev. Torej Slovenci na noge in otresite se ptujega jarma!

(Roparski napad.) Ko so pred nekaj dnevi orožniki gnali nekega prašičjega tihotapca, napadli so jih lopovi v gozdu pri Podčetrtku ter ujetnika rešili. Dva orožnika sta težko ranjena.

(70-letnico je praznoval v. č. g. Valentin Par), župnik in duh. svetovalec v Gotovljah. Farani in pevci „Slovenskega kat. delavskega društva“ so mu tem povodom priredili lepo podoknico, občinski odbor pa ga je imenoval častnim občanom.

(Tudi slovenskim kmetom po Spodnje Štajerskem) se usiljuje socijalno demokratična knjižura: „Slovenskim kmetom v poduk in preudarek“. Kmet ima le malo prijateljev, toda tacih, kakoršni se mu vsiljujejo v tej knjižuri, ne more in ne sme biti vesel. — Zid Ingwer ne sme nikdar voditi slovenskega kmeta.

* * *

(Volitve na Goriškem.) V skupini mest in trgov je bil včeraj s 115 glasovi v Tolminu soglasno voljen sodnijski pristav dr. T u m a, kandidat društva „Sloge“. — V Gorici sta bila izvoljena Franc grof Coronini in župan dr. V e n u t i, v Kormonu — Gradiški baron L o c a t e l l i.

(Z Dunaja), 18. sept. Tako veličastnih in ob enem mirnih volitev na svetu niso še nikjer doživeli, kakor so bile včeraj dne 17. t. m. tukaj. Volili smo takozvani „mali ljudje“ ali tretji volilni razred svoje somišljenike v mestni zastop. Vskliknili smo sinoči pri Dreherju na Landstrasse, Hauptstrasse, kjer smo slavili zmago krščanstva nad židovstvom, ni mogoče, vskliknili smo, čuvši, da smo kristijani

po vsod sijajno zmagali žide in njihove. Gospod vrednik, ali morete umeti, kaj se pravi v vseh devetnajstih okrajih zmagati! Notranje mesto in Leopoldovo ste bili do letos dve trdni trdnjavi židovstva, sedaj ste tudi ti dve padli. Le v X. okraju (Favoriten), kjer so štiri stranke vsaka na svojo roko volile, treba bode ožjih volitev med krščansko-socijalnim kandidatom in onim nemško-narodne stranke. Čehi so povsod drugod opustili svoje kandidate in šli z nami, ter tako sijajno zmago poveljali. Volitve so se pričele točno ob 7. zjutraj po vseh okrajih in so trajale do 4. popoldne. Opoludne so kristijani že skoraj po vseh okrajih vedeli, da bode zmaga njihova. Le notranje mesto in pa Favoriten sta bili jako dvomljive vrednosti za nas. Tudi škrutinij dolgo časa ni mogel nič prave barve pokazati po teh dveh okrajih. Ob osmih zvečer šla je pa že vesela novica po celem Dunaji, da je zmaga naša. Živio! Silno bode zmaga v 3. razredu vplivala na cesarske uradnike in učitelje, ki volijo dne 23. t. m. v 2. razredu. Marsikteri malomarnez in strahopetnik bo šel krščansko volit, ki bi se bil morebiti volitvi odtegnil.

(Občinske volitve v Zagrebu.) Poroča se nam iz Zagreba: Tudi pri nas kakor po drugih hrvatskih mestih je vlada po novem volilnem redu imenovala potom volitev večino mestnih odbornikov. Pravim, da jih je vlada imenovala potom volitev, kajti imenik volilcev v drugem in prvem razredu je tako sestavljen, da je nemogoče drugemu zmagati, kakor vladi. Tako se je zgodilo tudi v Zagrebu, kjer je vlada zmagala s svojimi kandidati v prvem in drugem razredu. Le tretji razred je pustila opoziciji, da njena vladajoča stranka ložje in odločneje deluje. V Zagrebu so zmagali v tretjem razredu Starčevićjanci z 9 kandidati, petero kandidatov ni dobilo zadostne večine in zato se vrši nova volitev v soboto. Značilna je volitev v tretjem razredu, ker so sedaj prvokrat zmagali pravaši v Zagrebu. „Obzorova“ stranka je ali premalo delala ali pa nima več onega ugleda, kakor ga je doslej vedno kazala v Zagrebu, ki je bil najzanesljivejša trdnjava za Obzoraše. Zalostno pa je gledati, kako se opozicija kolje mej seboj za kost v tretjem razredu, dočim je pečenko, večino v prvem in drugem razredu, pridobila vlada že poprej. Koliko časa še ne bodo spoznali Hrvati krutih vezij, v katere jih od dne do dne kuje mažaronska vlada.

(Požar v Brežah.) Škode vsled požara v Brežah je približno do 200.000 gld.

* * *

(Magistratni ukaz.) Vsled nesreč, ki so se pojavile zadnji čas pri zgradbah novih stavb in popravljanju hišnih in drugih poslopih, pa se o njih ne da trditi, da jih je zakrivila samo malomarnost dotičnih delavcev, izdal je mestni magistrat do vseh stavbinskih podjetništev, stavbinskih, tesarskih in zidarskih mojstrov, krovcev ter kleparjev okrožnico, v kateri jih resno opominja, skrbeti za to, da bodo razne naprave izdelane tako, da bo varnost življenja osigurana in onemogočeno vsakojako ponesrečenje. Imenovani podjetniki imajo ali sami, ali pa po zanesljivih izvedencih dati osobno nadzorovati ta dela. — Organom mestnega stavbinskega urada pa je zaukazano, da imajo strogo paziti na to, da se bodo navedeni predpisi točno izpolnjevali!

(Policijska kronika.) Od včeraj (19.) do danes (20. sept.) v jutro aretovala je mestna policija 3 osebe: 2 zaradi potepanja in 1 zaradi razgrajanja. — Tukajšnji trgovec Viktor Ranth je policiji naznanil, da mu je nekdo ukral včeraj zlato uro in jednako verižico v skupni vrednosti 120 gld.

Telegrami.

Dunaj, 20. septembra. Presvetli cesar je vsprejel danes opoludne zunanjega ministra grofa Goluhowskega v zasebni avdijenci.

Vrba, 20. septembra. Profesor Lendovšek je umrl danes po noči na Malem Strmu. Pogreb bode v nedeljo popoldne ob 4. uri na Dvorcu pri Vrbi.

Zagreb, 19. septembra. Pri včerajšnji občinski volitvi za tretji razred je dobila pravaška stranka 437 do 486, vladna liberalna stranka 264 do 406 glasov. Obzorova

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Beziirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

stranka je propadla s 148 glasovi. Ta propad vzbuja splošno začudenje.

Kamenice, 20. septembra. Mej Priborom in Odravo je trčil vlak z vojaki ob tovrni vlak. Pet voz prvega in dva voza drugega vlaka sta se razbila. Osem oseb je mrtvih in 45 ranjenih.

Levov, 19. septembra. V Tarnopolu se včeraj ni pojavil noben nov slučaj kolere. Od poprej obolelih so umrle tri osebe.

Budimpešta, 19. septembra. Pomiloščenimi politični kaznjenci so izročili danes ministerskemu predsedniku Banffyju adresu na cesarja, v kateri se mu zahvaljujejo za pomiloščenje. Banffy jim je obljubil, da jo izroči pri prvi priložnosti.

Bukarešt, 19. septembra. Kralj in kraljica sta dospela na tukajšnji kolodvor, kjer ju je navzoča množica navdušeno pozdravila.

Sredec, 19. septembra. Desetletnica združenja obeh Bolgarij se tukaj ne bode obhajala. Mnogo rezervnih častnikov in prejšnjih vojakov se je pritožilo proti temu ukrepu.

Pariz, 19. septembra. Belgijski kralj se je vrnil včeraj zvečer iz Ais-les-bains v Pariz.

Mirecourt, 19. septembra. Knez Lobanov in minister Honotaux sta se podala danes zvečer v Contrexeville. Prvi ostane tu kakih dvajset dni in se poda pozneje v Pariz.

Rim, 19. septembra. Rimski župan Ruspoli, je vsprejel danes dopoldne na jako slovesen način došle župane iz provincije. Slavnostni govor je končal z besedami: „Živel kralj, živel Italija!“

Madrid, 19. septembra. Uradni brzovoz iz Havanah poroča, da se je vtopila v pretekli noči vojna ladija „Bircaistegni“. Kontreadmiral Tarezo, ladijin načelnik, 3 častniki in 36 pomorščakov je vtonilo. Ostali so se rešili na čolnih.

London, 19. septembra. „Times“ se poroča iz Shanghai-ja, da je cesar dovolil graditev železnice iz Shanghai-ja v Nanking, da s tem vstreže japonskim zahtevam.

Tuji.

18. septembra.

Pri **Stons**: Faber, Chaum, Kleber, Ornstein, Merker z Dunaja. — Tomasi iz Trsta. — Može iz Vipave. — Ozzola iz Milana. — Jarc iz Brazlovč. — Girardi iz Portogruoda. — Krämer iz Monakovega. — Jahoda iz Sanok-a. — Žagar iz Starega Trga. — Logar iz Divače. — Kenda iz Vipave. — Striber iz Wildon-a. — Janson iz Offenbach-a.

Pri **Maliču**: Dimitz, Brunner, Gerisch, Wolf, Löwy, Mikulaschek, Ruckl, Krausenek z Dunaja. — Reya, Gul iz Trsta. — Fontano iz Padove. — Merkt iz Radgone. — Bachert iz Stuttgart-a. — Zarnik iz Trnovega. — Haselsteiner iz Gradca. — Leonhard iz Mittweide. — Schlosser iz Budimpešte. — Faber iz Rimskih Toplic. — Porlitz iz Trsta. — Zynen, Nienwer iz Grdosič.

Pri **Lloyd**: Špindler iz Brežic. — Kissovitz, Eugen iz Trsta. — Svetina iz Bleda.

Pri **bavarskem dvoru**: Karl iz Trsta. — Kovačič iz Št. Jakoba. — Weutz iz Beljaka.

Pri **južnem kolodvoru**: Košar iz Ilir. Bistrice. — Klemenčič iz Novega Mesta.

Pri **avstrijskem caru**: Sternen z Dunaja. — Solar iz Kropce. — Franke iz Novega Mesta. — Medved iz Mirne Peči. — Saje iz Št. Jerneja. — Levičnik iz Železnikov.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
19	9. zvečer	738.6	14.4	sr. jvzh.	jasno	
20	7. zjutraj	738.6	9.8	sr. svzh.	megla	1.0
	2. popol.	738.0	23.8	sr. jzah.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura 16.6°, za 2-3° nad normalom.

566 1-1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam podpisani v svojem in v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je naš ljubljani sin, ozir. brat, svak in stric, gospod

prof. Jakob Hafner

večletni vodja Waldherrovega zavoda v Ljubljani, član mnogih narodnih društev itd.

sinoči ob 10. uri v 52. letu svoje starosti, z Bogom spravljen, izdahlil blago svojo dušo.

Truplo predragega rajnega preneslo se bode iz hiše žalosti v Škofji Loki na mestno pokopališče v nedeljo 22. septembra t. l. popoldne ob 5. uri k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v raznih cerkvah.

Pokojnika priporočam v blag spomin.

V Škofji Loki, dne 20. sept. 1895.

Janez Hafner,
o č. e.

Eksekutivne dražbe.

H. L. Wencel-a v Ljubljani špacerijsko blago (638 gld. 80 kr.) dne 23. sept. in 7. okt. v Ljubljani.

Franca Černeta iz Ljubljane posestvo (200 gld.) terjatev 411 gld. dne 5. oktobra in 6. nov. v Ljubljani.

Janeza Kočevarja iz Dola (3146 gld. 20 kr.) dne 2. okt. in 6. nov. v Mokronogu.

Ivana Malina iz Ljubljane hišna oprava, terjatev 611 gld. 20 kr., druga dne 23. sept. v Ljubljani.

Jakoba Mivca iz Zelš posestvo (2580 gld.) s pritlikinami (335 gld.) dne 7. okt. in 7. nov. v Cerkljani.

Benjamina Schullerja posestva (5993 gld.) terjatev 1500 gld. dne 4. oktobra (druga) v Radovljici.

Lorenc Švelca iz Dolenje Vasi posestvo (4950 gld.) s pritlikinami (363 gld.) radi terjatev 700 gld. dne 7. oktobra (druga) v Cerkljani.

Ivana Pogačnika iz Zaloš zemljišče (74 gld.) dne 5. okt. in 8. nov. v Radovljici.

Franceta Žetko iz Senožeč zemljišči (50 in 300 gld.) dne 9. oktobra v Senožečah.

Mihe Cotmana iz Jarš zemljišče (1395 gld.) dne 8. okt. (druga) v Kamniku.

Alojzija Lavrenčiča iz Postojne posestvo dne 30. sept. (druga) v Postojni.

Št. 9011.

Licitacija lož.

558 3-2

V svrhu oddaje lož v deželnem gledališču za sezono 1895/96 vršila se bo dražba

v ponedeljek dne 23. septembra 1895. l.

v deželnem gledališču, in sicer:

dopoldne ob 10. uri za nemške,

popoldne ob 3. uri pa za slovenske predstave.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri hišniku v deželnem dvorcu, Gosposke ulice št. 2.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 17. septembra 1895.

Dunajska borza.

Dne 20. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 65 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 05 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 75 "
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	101 " " "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 95 "
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	99 " 40 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1063 " " "
Kreditne delnice, 160 gld.	403 " 30 "
London vista	120 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 90 "
90 mark	11 " 78 "
90 frankov (napoleonov)	9 " 55 "
Italijanski bankovci	45 " 35 "
C. kr. cekini	5 " 63 "

Dne 19. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " 60 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	148 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	130 " 50 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 65 "
Posojilo goriškega mesta	112 " " "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Priporočene obveznice državne železnice	223 " " "
" " južne železnice 3%	170 " 20 "
" " južne železnice 5%	131 " 50 "
" " dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " " "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	70 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " " "
Ljubljanske srečke	22 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	174 " " "
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3547 " 50 "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	534 " " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111 " " "
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	78 " " "
Montanska družba avstr. plan.	101 " 30 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " " "
Papirnih rubljev 100	129 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zguš pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.